

OPZET, OMSCHRIJVING, DOELEN EN PROGRAMMA VAN CURSUS MDB

Doelen:

Ik kan....

- werken vanuit een systeemgerichte visie
- op een multidimensionele manier assessment uitvoeren door op alle domeinen de risico- en beschermende factoren te bepalen.
- een eerste gesprek voeren
- allierende en motiverende interventies toepassen op de diverse domeinen
- eerste aanzet tot verandering bevorderen in het gezin, door andere manier van praten aanleren, eerste successen boeken
- overkoepelende doelen stellen en sessieplanningen maken

Dag 1

Voorbereiding dag 1

Literatuur dag 1

- Justine van Lawick en Anke Savenije. Basisbegrippen. Hoofdstuk 14 in handboek Systeemtherapie (2018), blz. 204 – 222
- Vullings, H. Multidimensionele familietherapie. Systeemtherapie Jaargang 26 Nummer 2 Juni 2014, blz. 65–78
- Liddle, H.A. (2007). MDFT Sessions: Operational Features of the Approach. Chapter II in Treatment Manual Multidimensional Family Therapy. Pag. 38-46
- Gedeelte van hoofdstuk uit Nederlandse Handleiding over ecologisch model, blz. 1-7

Aanbevolen literatuur:

- Rober, P.: Gezinstherapie in Praktijk: hoofdstuk 1 De eerste sessie, blz. 25-55

Vragen bij de literatuur

1. Wat zijn de 4 domeinen van MDFT, zie document vragen dag 1?
2. Wat zijn de 3 fases die MDFT gebruikt?
3. In hoeverre zie jij nu behandeling al als fasegewijs en werk je, naast domein van ouders en jongere, ook met domein van gezin?
4. a) Wat zijn de 12 kernprincipes van MDFT?
b) Welke gebruik je nog niet?
5. a) Wat is meervoudige partijdigheid?
b) Wat is je ervaring met meervoudige partijdigheid? Heb je voorbeelden van situaties die je als lastig hebt ervaren?
6. Geef een uitleg bij de volgende begrippen uit de systeem-/gezinstherapie volgens het artikel van Lawick & Savenije, zoals interpunctie, circulariteit, coalitie, triangulatie, enz.

Opdrachten

1. Kennismaking:
 - a) kies iets uit (symbool, herinnering, enz.) waarmee je je aan de groep kunt voorstellen
 - b) Neem een oude foto van jezelf als kind mee, of van jezelf als kind met je gezin
2. Lees de bovengenoemde artikelen en beantwoord de vragen. We zijn verplicht (voor de accreditatie) jullie kennis te toetsen.
3. Neem een bestaande eigen casus mee (voorkeur: nog lopende behandeling). Denk daarbij aan de volgende punten: leeftijd (> 9-10 jr.), omschrijf (aard, omvang van) welke gedragsproblemen er thuis en/of school en/of vrije tijd zijn, omschrijf de gezinssamenstelling.
4. Met deze casus ga je de komende dagen ook de oefeningen doen
5. a) Pas de basisbegrippen van het artikel van Lawick & Savenije toe op je casus. Welke basisbegrippen kom je tegen in je casus?
b) Geef aan wat de 12 kernprincipes van MDFT voor jouw casus betekenen

Inhoud dag 1

Ochtend:

- Kennismaken
- MDB in grote lijnen: doel MDB, 10 uitgangspunten, theorie van verandering
- Uitleg en start van het model voor toepassing MDFT-principes voor gedragsproblemen - Eerste sessie

Middag:

- Fase 1: Motiveren, alliëren, assessment en vaststellen doelen
- Fase 1: Systemische visie en multidimensionale diagnostiek: ecologisch model en model risico- en beschermende factoren

Programma dag 1

- 09.15 – 09.30 uur: Binnenlopen, koffie/thee en registreren aanwezigheid
- 09.30 – 10.15 uur: Introductie en Kennismaking
-
- 10.15 – 11.00 uur: Toetsing
MDFT in een notendop
-
- 11.00 – 11.15 uur: Koffiepauze

- 11.15 – 12.00 uur: 10-gesprekken model
- 12.00 – 12.45 uur: Het eerste gesprek
- 12.45 – 13.30 uur: Lunchpauze
- 13.30 – 15.00 uur: 1^e Fase: Alliëren/motiveren en eigenaarschap/regierol
- 15.00 – 15.15 uur: Theepauze
- 15.15 – 16.15 uur: Vervolg Fase 1: Assessment, in plaats van persoonlijke (intra)diagnostiek bepalen van multidimensionele diagnostiek
- 16.15 – 16.30 uur: Afrondende vragenronde, afspraken volgende dag en afsluiting

Dag 2

Doelen dag 2

Ik kan....

- overkoepelende doelen stellen en sessieplanningen maken
- actieve verandering bewerkstelligen op de diverse domeinen door verschillende interventies te gebruiken
- verwijtende en negatieve communicatie ombuigen
- opvoedstijl en opvoedvaardigheden met ouders bespreken
- enactment toepassen
- de kernsessies 'op maat' toepassen

Vorbereiding dag 2

Literatuur dag 2

- Minuchin, S. Enactment, chapter 5 in: Family Techniques
- Liddle, H.A. (2007). Goals, Rationale, and Procedures of MDFT Interventions. Chapter III in n MDFT treatment Manual pg. 47 – 67 & 88-110
- Liddle, H.A. (2007). Working the Model: Transforming Negative Processes into Key Therapeutic Work. Chapter IV in the MDFT Treatment Manual, pag. 127 -139
- Terrel L. Templeman: The parent child coercive cycle
- Kernsessies uit hoofdstuk 7 Nederlandse Handleiding

Aanbevolen literatuur:

- Anke Savenije en Justine van Lawick, Methoden en technieken, hoofdstuk 15 in Handboek Systemtherapie, blz. 223 – 255.

Vragen bij de literatuur

- Welke therapeutische techniek is belangrijk om gezinsleden hun communicatie anders te laten verlopen?
- Welke 3 soorten enactment onderscheidt Minuchin?
- Waarom is de uitkomst van een sessie belangrijk om vooraf over na te denken tijdens het plannen van de sessie?
- Hoe ben je gewend je sessies voor te bereiden?
- Lees blz. 98-110 uit de Engelstalige Manual: wat staat hier over shifting in sessies en wat wordt bedoeld met het "bouwen van brug van relatie"?
- Wat doe je als in een sessie negatieve en verwijtende communicatie tussen ouders en jongere zichtbaar wordt?
- Wat wordt bedoeld met de cyclus van afdwingend gedrag?
- Herken je dit bij sommige van je gezinnen?
- Hoe kun je het in je behandeling gebruiken?

Opdrachten

- Lees de kernsessies over individueel functioneren van de ouder, ouders samenwerken als team, huisregels en ouders met harde en negatieve communicatie.
Welke kernsessies ga je in jouw casus gebruiken. Wat is daarbij vooral belangrijk?

Inhoud dag 2: Planning, gesprekken Fase 2 en Enactment

Ochtend:

- Doelgericht werken, focus: overkoepelende doelen, sessiedoelen en interventies
- Fase 2: reconnection en leeftijdsadequate omgang tussen ouders en jongere
- Opvoedvaardigheden (folders) en ouderschapstijl

Middag:

- Vervolg Fase 2: Enactment, bespreekbaar maken van conflicten
- Doorbreken van verwijtende communicatie
- Beïnvloeden van probleemgedrag en toepassen van kernsessies

ouders samenwerken als team
ouders die te harde woorden gebruiken
huisregels
individueel functioneren van de ouder

Programma dag 2:

- 09.15 – 09.30 uur: Binnenlopen, koffie/thee en registreren aanwezigheid
- 09.30 – 09.45 uur: Herhaling dag 1, toets en introductie dag 2
- 09.45 – 10.15 uur: Fase 2 samenvatting
- 10.15 – 10.45 uur: Plan van aanpak en start van sessiedoelen met bijbehorende interventies
- 10.45 – 11.00 uur: Koffiepauze
- 11.00 – 11.30 uur: Fase 2: Reconnection, verbetering onderlinge relaties in het gezin
- 11.30 – 12.30 uur: Fase 2: Leeftijdsadequate omgang tussen jongeren en ouders stimuleren, herstellen van hiërarchie in het gezin
- 12.30 – 13.15 uur: Lunchpauze
- 13.15 – 14.00 uur: Fase 2: Bevorder de communicatie/ interactie tussen de gezinsleden met behulp van enactment
- 14.00 – 14.45 uur: Fase 2: Maak conflicten bespreekbaar, verminder de blokkades in de communicatie met doorbreken van verwijtende communicatie
- 14.45 – 15.00 uur: Theepauze
- 15.00 – 15.45 uur: Rollenspel vervolg bevorder communicatie tussen gezinsleden
- 15.45 – 16.00 uur: Bevorder het onderling vertrouwen
- 16.00 – 16.15 uur: Beïnvloed het probleemgedrag van de jongere en cyclus van afdwingend gedrag
- 16.15 – 16.30 uur: Afsluiting en afspraken dag 3
- 16.30: Afsluiting

Dag 3

Doelen dag 3

Ik kan...

- op een goede manier een behandeling afsluiten
- samen met het systeem een afsluitplan en terugvalpreventieplan maken

Vorbereiding dag 3

Dag 3 staat in het teken van toepassing van de opgedane kennis en vaardigheden van dag 1 en 2. Iedere cursist krijgt de opdracht om eigen materiaal in te brengen. Daardoor wordt ook het 'leren van elkaar' gegarandeerd.

De cursist krijgt de tijd om 15 minuten eigen materiaal te presenteren, de groep krijgt 10 minuten voor feedback en de trainers sluiten af met hun feedback op het gepresenteerde.

De inbreng van de cursist wordt tevens door de trainer beoordeeld en heeft hiermee het karakter van een eindtoets (naast de toetsen van dag 1 en 2).

De **opdracht** voor iedere cursist luidt:

'Maak en kies een fragment van een audio-/videotape dat één van de besproken interventies van dag 1 en 2 illustreert.'

Je kunt bijvoorbeeld denken aan interventies als enactment, het bespreken van pijn uit verleden, het shiften van de focus van individuele problematiek naar een meer systeem-/gezinsgerichte focus, het vergroten van liefde en betrokkenheid, enz.

De cursist krijgt een format wat vooraf wordt ingevuld en wat tijdens de presentatie wordt gedeeld met de groep cursisten. Het bestaat uit:

- Presentatie van de casus en toelichting van de vraag (5 – 10 min):
 - beschrijf de reden van aanmelding;
 - beschrijf waarom gekozen is voor systeemtherapie;
 - benoem welke interventie(s) je gaat laten zien en benoem daarbij je vraag: welke kansen, maar ook welke beperkingen kwam je mogelijk tegen?
- De vraag of het dilemma moet gerelateerd zijn aan een onderwerp dat besproken is en binnen MDFT wordt behandeld; bijvoorbeeld drugsgebruik, agressie, trauma, pijn uit het verleden e.d.
- Presentatie tapefragment (5 min)
- Bespreking met de groep (10 – 15 min)
- Feedback en beoordeling door de trainer en afronding (5 min)

Programma dag 3*:

09.15 - 09.30 uur:	Inloop en koffie
09.30 - 10.00 uur:	Rondje eerste ervaringen
10.00 – 10.45 uur:	Fase 3 MDB: powerpoint presentatie en rollenspel
10.45 – 11.00 uur:	Koffiepauze
11.00 - 11.30 uur:	Presentatie en bespreking inbreng cursist 1
11.30 – 12.00 uur:	Presentatie en bespreking inbreng cursist 2
12.00 – 12.30 uur:	Presentatie en bespreking inbreng cursist 3
12.30 – 13.15 uur:	Lunchpauze
13.15 – 13.45 uur:	Presentatie en bespreking inbreng cursist 4
13.45 – 14.15 uur:	Presentatie en bespreking inbreng cursist 5
14.15 – 14.45 uur:	Presentatie en bespreking inbreng cursist 6
14.45 – 15.00 uur:	Theepauze
15.00 – 15.30 uur:	Presentatie en bespreking inbreng cursist 7
15.30 – 16.00 uur:	Presentatie en bespreking inbreng cursist 8
16.00 – 16.30 uur:	Afronding, evaluatie en afsluiting

**dit programma wordt bijgesteld als er meer dan 8 cursisten zijn; bij meer cursisten wordt een gedeelte gezamenlijk en een gedeelte van het programma in 2 groepen gesplitst, waarbij aan iedere groep ook een trainer zal zijn verbonden.*